

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. 1. De virtutis Religionis essentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80586)

2 Theologiæ Moralis. Lib. XXVIII.

Religionis essentiam. Agam de Oratione in communi, de speciali Oratione, seu de Horarum Canoniarum priuata recitatione, de Oratione publica Chori. De Adoratione, ac denique de vitiis Religionis contrariis.

SECTIO PRIMA.

De Primo Decalogi Præcepto Receptiores absque lite Sententia.

CAPVT I.

De virtutis Religionis essentia.

1
Vnde nam dicitur Religio.

QUORUM de Virtute Religionis, qua mouemur Deo cultum debitum (qui est primi præcepti huius scopus) exhibere. Hæc virtus nomine Religionis appellatur à quædam, quia ea, quæ in Dei cultum cedunt relegata sunt ac separata ab vñu communi. Alij asserunt, dici à *relegendo*, quia sæpe relegenda, ac resoluenda sunt, quæ ab Dei cultum pertinent. Alij existimant, à *reeligendo*, quia iterum Deum eligimus, quem peccando reieceramus. Lactantium sequor, qui l. 4. de vera sapient. c. 28. docet, Religionis nomen à *religando* derivari, quia Religionem Deo vnimur, ac religamur, lege D. Augustinum l. 1. de vera relig. c. ult.

2
Religionis definitio.

Religio est Virtus moralis, quæ Deo tanquam omnium Creatori, ac Domino debitum cultum, & honorem exhibet. Est Virtus, quia eius obiectum, & materia circa quam versatur, est cultus Deo debitus, quæ est valde Honestati, rationique conformis. Est virtus moralis, & non Theologica, quia non respicit Deum, vt immediatè obiectum, sed eius cultum, & reuerentiã. Omnes Doctores, cum D. Thom. 2. 2. quæst. 81. art. 4.

3
Religionis obiectum.

Dens nõ est proximè Religionis obiectum, sed remotè quodammodo, & indirectè, diciturq; Obiectum Cui. Obiectum verò materiale huius virtutis sũt actiones humane, quibus referimus honore, ac reuerentiã Deo: & cõprehenduntur nomine diuini cultus, quia in virtutibus moralibus iudè actus externi, qui ab internis fiunt, secundũ se sũpti, & vt priores in ordine intentionis sunt taliũ virtutũ materia. Obiectum autem formale Religionis est, reddere Deo cultũ debitũ; quia munus iustitiæ est reddere debitũ. Religio autem est pars potestatiua iustitiæ. Quoniã autem duplex est debitũ legale, & morale, debitũ Religionis propriè est morale, fundatur enim in honestate virtutis, quod prius est debito legali. Sum. 2. de Rel. l. c. 3. 7. Caiet. 2. 2. q. 81. a. 2. 3. 4. & 5. Filliuc. tract. 23. cap. 1. q. 2. Lessi. l. 1. cap. 36. num. 10. Becan. 2. 2. quæst. 81. quæst. 2.

4
Quomodo Religio ab aliis virtutibus distinguitur.

Religio distinguitur ab aliis virtutibus, quæ hominẽ rectè cõponunt in se ipso, seu nõ ad alterũ, vt à Tẽperatiã, Fortitudinẽ. Distinguitur etiã ab omnib. ijs, quæ hominẽ disponũt in officiis ad proximũ, vt à misericordiã & iustitiã particulari. Quia Religio disponit hominẽ ad Deũ. Distinguitur præterea à virtutibus Theologicis. A Fide quidẽ quia Fides est virtus intellectus, Religio affectus, sæpè tamen Fides vocatur Religio, quia est Religionis fundamẽtũ, ac regula. A spe, & Charitate, quia hæc virtutes immediatè attingũt ipsũ Deũ tanquã proprium obiectum

Religio verò nõ versatur immediatè circa Deũ sed circa Dei cultum, id est circa signa interna, vel externa, quibus Deus honoratur, & colitur. Sylui. 1. 2. q. 81. a. 2. Suar. l. 3. c. 1. n. 2. Lessi. l. 1. c. 36. du. 2. n. 7. Filliuc. tr. 23. c. 1. q. 4. Becan. 2. 2. q. 81. q. 1.

Omnes actus omnium virtutum aliquo modo possũt ad Religionis virtutẽ spectare, quatenus ab ea imperari possunt, seu in cultum, & gloriam Dei referri. Quia cũ homo est rectè affectus per Religionem erga gloriam, & cultum Dei potest facile excitari ad exercendos actus aliarũ virtutum in eum finẽ, vt gloriam Deo asserant. Proprii autẽ illi sũt Religionis actus, seu ab ea proximè dicuntur, qui peculiariter continet quãdam subiectionẽ creaturæ erga Deũ supremum omnium Dominũ. Vndè iuxta diuersitatẽ eorũ, quæ Deo ab homine subiiciuntur, diuersi sũt Religionis actus. Triplex verò est bonũ hominis, quod per Religionẽ Deo subiicitur: primum est bonũ mẽtis spirituale, & hoc subiicitur Deo per actũ deuotionis, quæ nihil est aliud quã feruor, & promptitudo voluntatis ad diuinũ cultũ; quæ nascitur ex cõsideratione diuinæ excellentiæ, seu affluentia bonorũ, quæ perenniter ab ea in nos dimanant: & ex cõsideratione nostræ miseriæ, quæ ex nobis ipsis gerimus. Subiicitur etiã bonum mentis nostræ Deo per Orationem, quæ est applicatio nostri desiderij apud Deũ, vt aliquid ab ipso impetremus. Præterea subiicitur Deo per actũ vouẽdi, & iurandi, ac per Sacramentorum vsum. Alterum bonum est externum corporis nostri, & hoc Deo per externam adorationem subiicitur. Omnes Doct.

CAPVT II.

De Oratione vniue. sim.

RATIO est actus rationis practica desiderij animi corã Deo explicatis, vt aliquid ab ipso impetretur. Dicitur actus

rationis, quia oratio elicitiue est ab intellectu seu ratione, supposito actu voluntatis mouetis. D. Basil. orat. in Tulis. oratio, (ait,) est boni cuiusdã petitiu, quæ à pijs ad Deũ effuditur. Additur practica, quia desiderij animi nõ pandimus coram Deo, vt illud cognoscat, sed vt moueatur ad rem, quam cupimus, præstandam. Laym. l. 4. tract. 1. cap. 1. num. 1. & omnes.

Oratio ad Deũ homini viatori necessaria est necessitate medijs ad salutem, secundum ordinem à Deo præscriptũ modum homines aduersos saluandi. Quia & rerum naturis, & snauis prouidentia ac gubernationi Dei rationalium creaturarum cooperationem exigentis congruit, vt postea quam homines Deum authorẽ, & infirmitatis suæ adiutorem agnouerunt, eius necessarium auxilium quærant, desiderant, & humiliter petant. Suar. tom. 2. de Relig. l. 1.